

ВІТАЄМО КОЛЕГУ-ЮВІЛЯРА

1 серпня 2017 року виповнюється 50 років головному редактору альманаху "Культура і сучасність", доктору історичних наук, професору Дмитру Валерійовичу Веденеєву. Він народився у молодому індустріальному місті Северодонецьку Луганської області у сім'ї інженерів: Лідії Іванівни (уродженої Сальнікової) та Валерія Трифоновича Веденеєвих.

У 1984 р. вступив на історичний факультет (відділення політичної історії) Київського державного університету ім.Т.Г.Шевченка. У 1986–1988 рр. пройшов строкову службу в Оршанському орденів Олександра Невського і Червоної Зірки полку зв'язку Московського військового округу – частині, яка пройшла бойовий шлях від Підмосков'я до Праги. В студентські роки брав активну участь у громадській роботі, очолював комсомольську організацію історичного факультету. Тоді ж сформувався його науковий інтерес до вивчення проблем історії зовнішньополітичної діяльності. У 1991 р. закінчив істфак з відзнакою та кваліфікацією історика, викладача історії та соціально-політичних дисциплін, став викладачем кафедри суспільних наук Северодонецького технологічного інституту.

З листопада 1991 р. отримав направлення на навчання в аспірантурі на кафедрі історії для гуманітарних факультетів Київського університету імені Тараса Шевченка.

Обравши практично не досліджену проблему історії становлення дипломатичної і консульської служби державних формацій України 1917–1920 рр., у 1994 р. достроково захистив дисертацію кандидата історичних наук на тему "Становлення зовнішньополітичної служби України (1917–1920 рр.)" у спеціалізованій Вченій раді Інституту української археографії НАН України (науковий керівник – д.і.н., професор, В.П. Горшков). До слова, головував на захисті видатний історик, іноземний член НАН України Омелян Прицак (1919–2006 рр.). У професійних колах дисертація була визнана новаторською, адже заповнювалася суттєва лакуна у вивченні історії національного державотворення та зовнішньої політики.

Після захисту працював викладачем кафедри суспільних наук Інституту підготовки кадрів (ІПК) Служби безпеки України. Під орудою ректора ІПК генерала В. С. Сідака долучився до дослідження документальної спадщини національних спецслужб періоду Української революції 1917–1921 р. Пройшовши щаблі викладацьких посад, у 1996 р. був призначений заступником начальника кафедри історії та політології Академії СБУ, розробив і впровадив у навчальний процес спецдисципліну "Історія розвідки та контррозвідки в Україні".

У зв'язку зі створенням у 1998 р. відділу науково-дослідної роботи, інформації та практичного використання документів Архівно-облікової служби (Державного архіву) СБ України капітана Д. Веденеєва призначили начальником згаданого підрозділу. З ініціативи Д. Веденеєва у 2001 р. було розроблено й затверджено керівництвом СБ України перспективну дослідницьку програму "Науково-практичне використання документальної спадщини спеціальних служб України". Реалізація програми позитивно вплинула на формування наукової школи дослідження історії розвідки та контррозвідки в Україні.

Наукові дослідження, постійна праця в архівах надали науковцю чимало цікавого, інколи дійсно sensationного матеріалу для понад 200 публікацій у науково-популярних та популярних виданнях на тему втаємничених сторінок діяльності спецслужб, маловідомих подій воєнно-політичної історії ХХ століття, трагічних доль видатних постатей національної державності й культури, незаконних репресій в Україні. У липні 2002 р. Д. Веденеєв перевівся на посаду головного наукового співробітника Центру наукових досліджень Національної академії (НА) СБ України, з 2004 р. – заступника начальника Центру навчально-методичної роботи Академії. У 2004–2007 рр. основну службу довелося поєднувати з напруженим виконанням обов'язків вченого секретаря Вченої ради Національної академії СБ України.

28 квітня 2006 р. відбувся захист дисертації Д. Веденеєва "Діяльність спеціальних підрозділів руху українських націоналістів та УПА (1920–1950-ті рр.)" на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук у спецраді Національної академії оборони України (науковий консультант – д.і.н., професор В. С. Сідак). Автор став першим в Україні доктором наук зі спеціальності "військова історія". У 2008 р. йому було присвоєно вчене звання професора кафедри оперативного мистецтва та історії спецслужб НА СБУ.

Вітаємо колегу-ювіляра

3 грудня 2006 р. посів посаду начальника загальноакадемічної кафедри оперативного мистецтва та історії спецслужб НА СБУ, на якій було досягнуто системного оновлення й упорядкування науково-педагогічної роботи підрозділу. Створено лекційний фонд, видано нові навчальні та робочі навчальні програми кафедральних дисциплін, викладання спиралося на навчальну літературу, розроблену науковцями кафедри, зокрема на підготовлений під орудою Дмитра Валерійовича капітальний курс лекцій "Історія розвідки та контррозвідки в Україні" (у 2 книгах).

У 2006 р. започаткував авторську серію книг "Таємні війни: історія та сучасність". На сьогодні вийшло вже десять книг. У 2008 р. Д.Веденєєву за активну науково-педагогічну й службову діяльність було достроково присвоєне військове звання "полковник". З іншого боку, історик відчував гостру творчу потребу в переході на інший якісний щабель професійної діяльності, безпосередньо пов'язаний із теоретичними узагальненнями, методологією історії, дослідженнями проблем впливу історичної пам'яті на державотворчі й суспільні процеси. Це кардинально вплинуло на рішення перейти на державну службу в Український інститут національної пам'яті (УІНП) при Кабінеті Міністрів України. Після звільнення з військової служби 1 листопада 2010 р. Указом Президента України Д.В. Веденєєв був призначений заступником Голови УІНП (згодом – заступником директора УІНП з наукових питань). Історик став членом Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій. Насамперед довелося особисто брати участь у формуванні концептуальних та організаційно-функціональних засад специфічної наукової установи. Зокрема, Д.Веденєєв зосередився на підготовці концепції наукового забезпечення державної політики національної пам'яті, науковому й аналітичному забезпеченні формування політики пам'яті, участі у розробці та експертизі проектів законодавчих актів, нормативно-розпорядчих документів у сфері гуманітарної політики України, підготовці науково обґрунтованих рекомендацій вищим органам влади та управління щодо здійснення гуманітарної політики держави.

Водночас Д.Веденєєв продовжував активну науково-публікаторську роботу, зосереджуючись на історіософських питаннях, розробці концептуальних засад й термінології історичної політики, гуманітарної безпеки, гострих питаннях історії Другої світової війни. Зокрема, у 2013 р. був координатором наукових заходів УІНП з нагоди сумних ювілеїв Голодомору 1932–1933 рр., Волинської трагедії 1943–1944 рр., одним із організаторів і модератором Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 70-ї річниці визволення Києва. У 2013–2016 рр. був членом Головної редколегії науково-документальної серії книг "Реабілітовані історією".

Після реорганізації УІНП у статусі наукової установи та звільнення з посади Д.Веденєєв працював (квітень-листопад 2014 р.) завідувачем відділу військової історії Національного НДІ українознавства та військової історії (до ліквідації установи).

З 2015 р. Д.Веденєєв працює професором кафедри публічного управління та гуманітарних наук Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв Міністерства культури України. Викладає студентам ОКР "магістр" та аспірантам курси: методологія та організація наукових досліджень, основи дипломатичної і консульської служби. Проводить заняття на потоках підвищення кваліфікації державних службовців та викладачів із актуальних проблем соціокультурного та інформаційно-гуманітарного розвитку. Ще під час роботи в НА СБ України Д.Веденєєв зацікавився проблемою діяльності радянських спецслужб у релігійній сфері, насамперед проти Православної Церкви. Тому цей науковий інтерес переріс у Дмитра Валерійовича у багатолітню роботу в архівах, результатом якої стали численні публікації в українських та зарубіжних виданнях.

Науковець бере енергійну участь у науково-видавничій діяльності. З 2015 р. є головним редактором фахового наукового видання (альманаху) "Культура і сучасність", заступником головного редактора фахового видання "Воєнно-історичний вісник", членом редколегії фахового наукового збірника "Труди Університету" (Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського). Був заступником голови редколегії і постійним дописувачем збірника наукових праць УІНП "Національна та історична пам'ять" (виходив у 2011–2014 рр.), входив до редколегій фахового видання "Державна безпека України", журналів "Сторінки воєнної історії", "Військово-історичний альманах", "В мире спецслужб".

Д. Веденєєв є членом спецрад Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. Відзначимо, що Д.Веденєєв був членом експертної ради ВАК України зі спеціальних наук (2008–2009 рр.), дві каденції (2011–2015 рр.) перебував в експертній раді з історичних наук ВАК та МОН України, виступаючи провідним експертом із проблем військової історії. Особисто підготував двох кандидатів історичних наук, здійснює наукове керівництво (консультування) підготовкою докторської та трьох кандидатських дисертацій.

Окремо варто відзначити плідне науково-педагогічне співробітництво Дмитра Валерійовича із Дипломатичною академією України при МЗС України (2008–2016 рр.), в якій він працював (за сумісництвом) професором кафедри дипломатичної і консульської служби, на основі власних наукових розробок та авторського навчального посібника викладав курс "Історія української дипломатичної служби".

Д.Веденєєв був запрошений до складу Громадської ради при СБ України (2011–2015 рр.), в якій доводилося брати участь в обговоренні важливих питань суспільного контролю над діяльністю спецслужби, підвищення ефективності протидії корупції. За його участю у провідних ЗМІ відбулося чимало теле- і радіопередач на злободенні теми історичного минулого.

У популярних публікаціях та виступах в електронних ЗМІ професор Веденєєв намагався обстоювати дбайливе, серйозне, виважене ставлення до минулого, особливо до меморіальної та міжнародно-правової спадщини Другої світової війни, перемога в якій забезпечила, зокрема, соборність історичних земель, існуючі кордони та міжнародний статус України. Застерігав від згубних наслідків штучного, своєкорисливого перенесення ідеологізованих суперечностей та політичних чвар, етноконфесійних та регіональних фобій у громадську й науково-гуманітарну сферу.

Професійна й громадська діяльність науковця, праці з дослідження складних проблем суспільно-політичної історії України ХХ ст. відзначені орденом "За заслуги" III ступеня (2007 р.), Подякою Прем'єр-міністра України (2012 р.), відомчими відзнаками СБ України "Хрест доблесті" II ступеня, медалями "За відзнаку у службі" II і III ступенів. За книгу "Розвіяні міфи" Д.Веденєєву в 2011 р. присуджена Міжнародна премія ім. Володимира Винниченка.

У творчому доробку ювіляра понад 600 друкованих праць, він є автором та співавтором понад 50 монографій, науково-документальних і науково-практичних видань, навчальних посібників. Дмитро Веденєєв спромігся реалізувати себе як продуктивний й допитливий вчений, знаний дослідник маловідомих сторінок вітчизняної історії. Він по праву може вважатися один із фундаторів та активних розробників новітніх наукових шкіл з історії української дипломатії та вітчизняних органів розвідки і контррозвідки, активним популяризатором історичних знань.

*Редакційна колегія альманаху
"Культура і сучасність", колеги по роботі*